

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.
Az E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

Brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szent-ágothai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG:

Brassó, Csergepacz 148 sz., I. emelet, hol a szerkesztő naponként 4—5 óra között található.

Nagy-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Horváth László társzerkesztőhöz Segesvárra, Kis-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Gyöngyössi István társzerkesztőhöz Dicső-Szent-Mártonba küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓ-HIVATAL:

Alexi könyvnyomdája, Színház-utca 95. szám, hova az előfizetési és hirdetési díjak bérmentve küldendők.

Hirdetések és Nyílt-tér előre fizetendő.

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 80 kr. Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:

4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. (1—10 sor 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő.
Nyílttéri közlemény sora 10 kr.

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK:

Brassóban a kiadóhivatalban. Budapesténé Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein s Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mosse-Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

Brassó, 1890. április 17.

(+) A „Budapesti Hirlap“ április hó 12-iki száma a következő brassói tudósítást hozza, melyet szó szerint előrebocsátunk, hogy megtehessek reá vonatkozó észrevételeinket.

„Immár kétségtelennek tekinthető, hogy Maurer Mihály orsz. képviselő, kiről azt híresztelik, hogy nem hajlandó a főispáni méltóságot elfogadni, ki fog neveztetni Brassó- és Szeben megyék főispánjává. A két megye magyarsága, mely Bethlen András gróf főispánsága alatt oly szorongatott helyzetbe jutott, aggódva várta a főispáni szék betöltését és az erdélyrészi közvélemény most sajnálattal látja, hogy az egyedül alkalmas jelöltet, Apó Károly bárót, Háromszék megyének 8 év óta alispánját, a legkitünőbb közigazgatási szakértőket egyikét, mellőzik, csak azért, mert némi ellenzéki hajlamokat árult el.“

Csak pár sor, de e pár sor nagy tehetőségről tanuskodik, s gratulálunk budapesti lap-társunknak brassói levelezőjéhez, ki ily szűk keretben annyi képtelenséget tud elmondani.

Tulajdonkép ezzel be is fejezhetnők e cikkünknek való reflexiókat, ha annak egy pontja még határozottabb visszautasítást nem provocálna, s ez azon része, mely Bethlen András gróf volt főispánt, a brassói és szebeni magyarság szorongatott helyzetbe juttatásával vádolja.

Brassó- és Szeben megyék magyarságának minden közügye a mostani földmívelésügyi miniszter urban itteni főispáni működése egész tartama alatt lelkes pártfogóját, hathatós támogatóját ismerte. Brassóban elnöke volt a magyar kaszinónak, tiszteletbeli elnöke a magyar dalárdának, főgondnoka a ref. egyháznak stb., s ezeknek évkönyvei lelkes buzgóságáról, kimeríthetlen áldozatkészségéről tesznek tanúságot e tisztán magyar intézmények érdekében.

De vizet töltünk a Dunába s baglyot hordunk Athenbe, ha ilyeneket emlegetünk, s ha a „Budapesti Hirlap“ brassói levelezője a brassói viszonyokat csak bármi felületesen is ismeri, úgy nemcsak ezeket, de velünk együtt számtalan más tényt is ismer, melyek mind arról tanuskodnak, hogy volt főispánunk a

gondjaira bizott megyék magyarságának, s e magyarság minden érdekének ápolását minde- nek felett s első sorban szívén viselte; s hogy ez ügyben sokat, nagyon sokat tett, azt csak a rosszakarat vagy a tudatlanság tagad- hatja.

Tény azonban az s ezt nem tagadjuk mi sem, hogy Brassó város nagy számu magyar intelligenciájának a közügyek terén semmi be- folyása, semmi szava nincsen, s hogy nincs hazánkban város, melyben a város egy oly je- lentékeny minoritása, mint a milyen Brassóban a magyarság (33%) oly keveset ponderáljon, mint minálunk.

Talán ezt értette ama cikk írója, midőn Bethlen András grófot a magyarság szoronga- tott helyzetbe juttatásával vádolja? Ezért akarja volt főispánunkat felelőssé tenni?

Tudjuk, hogy mindenkor és mindenütt vannak s közöttünk is vannak, kik a régi jó időkről szeretnek beszélni, s tényleg hallottuk, hogy beszélnek ily eseteket: „Ékkor magyar- ságunk ezt és amazt tudta kivinni, így, meg úgy főztük le a sógort — szövetkezve román testvéreinkkel — ma nem tud- juk többé, hej azok voltak a szép napok!“

Persze a vége rosszabb volt a kezdetnél, s a kurta dicsőséget a brassói magyarság ke- servesen fizette meg.

Igaz, hogy ily dicső napokat Bethlen András gróf főispánságának kora magyarsá- gunknak nem hozott s ha a cikkíró erre gon- dolt, úgy igazat kell neki adnunk. Mi azon- ban hálások vagyunk neki ezért.

Volt, s fájdalommal mondjuk, volt főispá- nunk nem a pillanatnyi eredményeket kereste, de a jövőt készítette elő. Ő akarta, hogy a magyarság ponderáló hatalommá fejlődje Brassóban, s ennek hatalmasan egyengette útját, de nem akarta ezen cél elérése érdekében, nem természetellenes, egészségtelen pactumokkal, de az által, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel fejlesztette Brassó ma- gyarságának számát, művelődését s va- gyonosságát.

S szent meggyőződésünk, hogy ez az egyetlen helyes, az egyetlen józan ut, melylyel

nem ugyan pillanatnyi fényes sikert, de biztos végleges sikert lehet kivívni.

Tudjuk, hogy vannak polgártársaink, kik azt tartanák jó főispánnak, ki a szász magis- tratust és városi képviselőtestületet proscibálná s minket magyarokat, (ezen sorok íróját ter- mézetesen kivéve) ültetne helyibök. Magunk más nézetet vagyunk, bár megengedjük, hogy szász testvéreink méltatlan visszaélése azzal, hogy a többség fölött feltétlenül rendelkeznek, e hatalommal való visszaélés a minoritás egy részével, Brassó magyarságával szemben, mely annyira megy, hogy a városi képviselő testü- letben egyetlen egy választott ma- gyar képviselő nincsen, ily gondolkodás módot provocál. Tiszteljük az autonómiát ott is, hol ellentünk fordul éle; ha szász testvéreink velünk tanácskozni nem akarnak egyelőre, ám mi várhatunk, de gondoskodunk, hogy gyermekeink, nem az ő kegyükből, részt vehessenek már e város — mely a mi vá- rosunk is — ügyeinek intézésében.

Ez idő megjön, s nincs is többé igen tá- vol, s ha bekövetkezik, úgy az napon Brassó magyarsága hálásan fog megemlékezni Beth- len András gróf egykori főispánjáról, kinél többet senki sem tett, hogy ez idő bekövet- kezhessék.

De reméljük, hogy nem is kell addig várnunk, reméljük, hogy a válaszfal, mely köztünk s szász testvéreink között ma még fennáll, elébb fog leomlani. Alapjában alá van az ásva s azt hisszük, csak úgy fest, mintha szilárd kőfal volna, tényleg pedig csak egy festett kárpit, melyet ma ugyan néhány kéz görcsösen feszít még, de mely rövid időn ketté szakad, mint a jeruzsálemi templom nagy kár- pitja. S ha ez megtörténik s szász testvéreink magyar testvéreiknek neveznek majdan, úgy ezen esemény napján is hálásan fog Brassó minden magyarja Bethlen András grófról megemlékezni, mint a ki e lehetőséget is elő készítette.

A „Budapesti Hirlap“ levelezője, ki az erdélyrészi közvélemény képviselőjének gerálja magát, más dolgokról is beszél még; azokhoz nem szólhatunk, mert mi csak Brassó ma-

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Carmen Sylva és kiválóbb nőalakjai.

Tanulmány:

Harmath László.

A délkeleti Kárpátok hólepte csúcsain tul, mély- séges reneteg közepén, hegyóriások lábainál, a vidá- man szökellő Peles-patak partján, fekszik az a szép földdarab, melyre fényes tündérpalota van építve s abban egy királyné lakik, ki kettős koronát hord szép fején.

A királyi korona büszke fényt vet alattvalóira, kiket a végzet azon kegyben részesít, hogy magoké- nak mondhatják őt; a költészeté tulajgyogja kis országa határát s a népek milliói bámulják e csodá- latos fényt.

Sokan eljönnek őt megismerni messze országok- ból, s mindannyian elbájolva a látottaktól térnek vissza hazájokba, vivén a hirt, hogy a valóság messze tul- szárnyalja a képzeletet.

En is hallottam róla s én is — az apró por- szem a csodás égitüneményhez elmentem a Kárpátok- kon tul e csodaszép tájra s kerestem az alkalmat, hogy e dicsfényes főt, e kiválasztott lényt meglát- hassam.

Sokáig bolyongtam a folyton csevegő Peles- patak partján, a hüs lombu, sötét fenyők alatt s lel- kem egészen belemélyedt a patakecsevegésbe, mely áradozva, szilaj lelkesedéssel beszélt urnőjéről:

„Ti nem tudjátok, mi az milliókért érezni, szen- vedni, küzdeni! Nagynak látszó feladat és ime elfér egyetlen emberi szívben! Ti nem tudjátok, mi az, milliókat boldogítani, milliókra árasztani ki a fejét körítő dicsfény sugarát, és ezt egyetlen nagy lélek keresztül viszi. Szeretet, önfeláldozás, önmegtartóztatás fér meg e nagy szívben s az örömtelen mult, a gyöt- relmes jelen nem kicsinyinyé, hanem emberfelettivé emelte e fonséges lelket.“

„Ne gondoljátok, hogy a korona védelmet nyújt a szenvedések ellen — oh, nem! Épen mert oly magasra emeli választottjait, a sujtoló kéz annál erő- sebben hull reá s a seb, melyet rajta ejt, égetőbb, fájóbb mindannyinál.“

„De ő rendithetetlen sziklaként áll a vihar kö- zepett. A villám elégszer rácsapott, meg-megremeg- tette egész valójában, de nem törhette meg. Virágok ékítették egykor felületét, édes, bódító illat áradt szét körülte, üde volt és joga lehetett, hogy a jövőre erős várakat építsen — semmi! Álom, pára, füst!.. A romboló vihar összetépte a virágokat, lemosta a

termő földet, megfosztotta minden ékétől s ott hagyta önerejére, hadd küzdjön meg vészszel-viharral, ha élni vágyik.“

„És élt. Ez elhagyatottság közepett egy dics- fény szállt feléje, s ő felismervén égi származását, erős kezekkel ragadta meg. Azóta ott ékíti koronáját s néha vakítóbb sugarakat lövel, mint amaz.“

„Azóta e nagy szívben idegenebb lett a fájdal- lom s miután már megjárta a „Szenvedés életutját“-t, tudja, hol kell az enyhületet elhinteni. Ott van min- denütt, a hol egy jajszó hangzik, hol a szenvedés ré- mei üzik egymást, hol a kétségbeesés istent tagad, hol a kintől vonagló emberarcz gunyt üz e büszke teremtmény önhiúságából.“

„E dicsfény nem engedi csüggedni, kételkedni és kétségbeesni. Emberi hivatását isteni származással vegyíti és e kettős vegyíték adja azt a gyönyörű össz- hangot, mely mindenkinek úgy megveszi a szívét.“

Még így csevegett a szilaj patak s még lekem egészen elbűvölve a hallottaktól, remegett, midőn fény cikázta át a lombok félhomályát, mert ott ha- ladt el az a szép, szelid, dicsfény-koszorúza királyi alak, kiről a Peles oly dicsőítve szól.

Egyedül volt — talán a muzsák kísérték lát- hatatlanul — s könyvet tartott kezében.

gyarságának közvéleményét akarjuk s akarhatjuk képviselni.

Brassó Maurer Mihály orsz. képviselőt ismeri, s mert ismeri, s benne érdekeinek képviselőjét látja, mert tőle ügyeinek előmozdítását várja, örömmel fogadná kineveztetését.

Háromszékmegye érdekben gazdag alispánja nem állott hozzánk eddig oly közel, hogy minden előttünk is ismert érdemei dacára fölébe helyezhetnők annak, kit közvetlen érintkezésben tisztelni s nagyrabecsülni tanultunk. Hogy Apor Károly báró ellenzéki hajlamokat árult-e el s mily alkalommal arról nincs tudomásunk, azért feleljen a „B. H.” levelezője, kit biztosíthatunk, hogy nem ezek okozták, ha Brassó magyarsága is Maurer Mihály főispánna való kinevezését tartja a legkívánatosabbnak.

A „Nemzet” f. hó 15-iki számában olvassuk a következő érdekes cikket:

A Berlinben megjelenő „Deutsches Wochenblatt” dr. Schwicker tanár és országgyűlési képviselő tollából érdekes cikket közöl e czim alatt: „Az erdélyi szászok politikai helyzete”. E cikkre valóban nagy szükség volt. A hosszú ideig tartott harc hevében, a mely, mint Schwicker tanár is bevallja, nem vált a szászoknak sem előnyükre, a német közvéleményt annyira egyoldalúan befolyásolták és épen a szászok részéről, hogy most, midőn előáll a szászok egyik kiválóbb férfja és nagy iudiciummal, magas szempontból kifejti a szükségességét és lehetőségét annak, hogy a szászok nemtisztségük, culturérdekeik feláldozása nélkül a magyar állam missiójának igaz hivei lehetnek: akkor, az említett hetilap szerkesztősége, bár büszkén hivatkozik arra, hogy dr. Schwicker országgyűlési képviselő rendes munkatársa, mégis a szóban lévő cikket csak a következő jegyzet kíséretében meri kiadni: „Közljük e cikket abban a reményben, hogy azok az erdélyi szászok, a kiknek más a felfogásuk, kifejezésre juttatják azt a „Deutsch. Wochenblatt”-ban”.

Mit tesz az említett hetilap ezen magatartása szembeszökővé? Azt, hogy a németközvéleményt annak idején bizonyos szász „hazafiak” annyira félrevezették egyoldalú szenvedélyesség sugallta információkkal, hogy ha egy oly nagyérdemű és nagyhirű politikus és tudós, minő Schwicker képviselő, objectív felfogással akarja megismertetni a szászok politikai helyzetét — cikkkét csak is mentegetődzés kíséretében merik kiadni.

Schwicker országgyűlési képviselő, fent jelzett cikke bevezetésében ismerteti a szászok helyzetét Erdélyben letelepedésük óta, valamint nagy missiójukat az ország legdélibb részén s e téren szerzett érdemeiket. Elmondja azután, mint mérgesedett el a viszony a szászok és magyarok között, mint vette és veszi ennek hasznát a román elem, a mely a szászok által lakott községekben 34.9%-ra rug, holott a magyar elem csak 2.5%. Kimutatja ezek alapján, hogy a szász elem eltűnése avagy megfogyatkozása csakis a román elemeknek javára történik. Ismerteti, mint ébredt fel ennek tudata a józanabb és messzebb látó szász vezető férfiak körében is nevezetesen Tisza Kálmánnak 1888. jan. 19-én a képviselőházban

mondott állnmférui nyilatkozata kapcsán. A szász elem cultur-missiójának régebben csakis municipalis önállósága mellett felelhetett meg, ma már azonban csakis a magyar állam tényezőinek támogatásával teheti azt. E józan felfogás felülkerekedésének történetét ismertette, Schwicker tanár kifejti, hogy ezen alap elfogadása után nincs értelme annak, hogy a szász képviselők nagy része külön pártállást foglaljon el a képviselőházban és a szász nép duzzogva félrevonuljon a közügyektől, mert ez csak kedvezőtlenebbé teszi a szászoknak, mint gyengébb félnek helyzetét. Majd így szól:

„Bizonyos, hogy az 1876-ig élvezett municipalis önállóság és nemzeti épség elvesztése természetesen fájdalmas volt és nagy lehangoltságot keltett. De másrészt a tárgyilagosan vizsgáló értelem előtt, a melyet a politikában a vezérszerep illet meg, kétségtelenné lett az is, hogy az a municipalis alkotmány formájában és hatáskörében a teljesen megváltozott viszonyok között nem volt többé fenntartható. Ezt a reformot bizonyára kiméletesebben, több mérséklettel és tekintettel lehetett volna végrehajtani, de másrészt az is figyelembe veendő, hogy e kérdésben a szász népet a máskülönböző kitértető elővigyázatossága és okossága nem vezérelte minden lépésében és néha a szenvedély a nem alkalmas eszközöket szolgáltatva kezébe és az erősebb ellenfélt szükségtelenül ingerelte és elkészerítette.”

Hogy mennyire igaza van ebben Schwickernek, mutatja a müncheni „Allg. Ztg.”-nak szombati vezércikke e czimmal: „Aus Siebenbürgen”, mely nagy arrogantiával egy belügyi kérdésben az által akarja befolyásolni a magyar kormányt, hogy a szebenmegyei főispáni székre ki helyeztessék, hogy külföldi lapban vezércikket ez ügyről.

A naszódvidéki államjavarok eladása. A függetlenségi és 48-as párt tegnapi értekezletén kimondotta, hogy a naszódvidéki államjavarok eladására vonatkozó 1872-ki szerződés törvénybe cikkekelyezését nem fogadja el, mert e szerződést az államra károsnak tartja, s ezenkívül elhatározta a párt, hogy határozati javaslatban kimondatni kívánja, hogy „rosszallatassék a szerződés kötésében résztvevő három miniszternek: Kerkápoly pénzügyminiszternek, Pauler igazságügyminiszternek és Szapáry belügyminiszternek eljárása.” — Magára a dolog lényegére nézve ezuttal nem reflektálunk; de annak jellemzéséről, hogy a függetlenségi pártban milyen komolyan tanulmányozzák a megtámadandó javaslatokat, fölemlítjük a derék pártnak azt az alapos tévedését, hogy az 1872-iki szerződés megkötésébe Kerkápoly Károlyval együtt nem Szapáry és Pauler, hanem Bittó és Tóth Vilmos folytak be s Szapárynak és Paulernek csak az 1873. decz. 1-én e tárgyban tett előterjesztésében volt részük.

T a n ü g y.

Az „Iskola és Szülőház” czimű nevelésoktatásügyi közlöny (szerk. Józsa Mihály) 3-ik száma megjelent. A füzet tartalma érdekes és változatos. Bournáz Ernő „Szülék, óvjátok a tanító tekintélyét” czimű értekezésében igen sok helyes elvet fejt ki s ezek megszívélését melegen ajánljuk a szülőknek.

Oly közel volt hozzám, hogy ruhája szinte érintette enyémet s jóságos tekintetéből nekem is jutott egy szelid mosoly. Ez a tekintet, ez a mosoly, az a mélabus arcz galambbús hajával, a királyi büszke tartás és a tiszta lélek félreismerhetetlen kinyomata oly harmonikussá olvad egész lényében, mely azonnal megnyeri részére a szíveket.

El voltam bűvölve. Lelkem oda tapadt ez arcra, melyre az élet annyi méltatlan szenvedést irt le s alakja, egész lénye bevésődött örökre emlékezetembe.

Azóta lelkem gyakran imbolyog ott a Kárpátok mögött s míg halgatom a habzó Peles gyönyörű regéit, lelkemet igyekszem kiemelni a mindennapiság alantas légköréből, hogy képes legyen megérteni azt a magasan szárnyaló fönséges költészetet, mely e bájos édenben születve, csakhamar tulemelkedik az ország határán s hódít idegen országokat és népeket, Ha vajjon megértém-e? . . .

(Folytatása következik.)

Képek Brassó történelméből a 17-ik században. (1630—1660.)

irta: Gross Gyula. A „Brassó” számára fordította Mika Ottokár (Vége.)

Ez év elejétől kezdve Rákóczy Seben alatt táborozott, hol Barsay vonta volt meg magát. Julia

nus 15-én érkezett a hír, hogy a fejedelem sebei-ben, melyeket a törökkel Kolozsvárnál vívott ütközetben kapott, meghalt.

Nagy örömmel fogadták e hirt a szász földön s különösen a Barcaságon, mire vonatkozólag a krónikás megjegyzi, hogy az egész Barczán elrendeltett üdvölvéseket tenni, és hozzá teszi, hogy jöhet idő, a midőn szomorúan fogunk ezen öröme vissza-gondolni, mitől Isten óvjon! Csakugyan nem sokára az örömet Brassóban szomorúság váltotta fel, mert már júliusban heves pestis tört ki az egész Barczán, egy emberöltő alatt most már harmadik ízben. Ezen alkalommal is oly hevesen lépett fel, hogy naponta 20 emberrel is több s később csak a belvárosban 40 ember esett egy nap a járvány áldozatául. Azon számok közé, kik a pestis áldozatai lettek, tartozott Hermann Mihály is, ki 1660-ik év augusztus 28-án halt el.

Mintha csak előérzete lett volna haláláról, július 27-én, midőn a kormányzó Barsay Gáspár által egy titkos konferenciára Fehérvárra hivatott, igen szép beszédben bucsuzott el, mely alkalommal azt is említette, hogy előérzete van, miszerint ezen utja alkalmával szorencsétlenség fogja érni.

Vele összeomlott ezen nehéz idők közepette

Ma d a r a s s y n é Jancsó Riza azon kérdést fejtegetni, hogy a gyermeknek milyen korában célszerű valamely idegen nyelv tanulását megkezdeni?

Méhely Lajosnak „A nép olvasmánya” czimű értekezéséből csak rövid folytatást tartalmaz a füzet. Bizonyára nincsen előnyére ezen értekezésnek, hogy ily apró adagokban vagyunk kénytelenek azt élvezni; az elejét hat hét előtt olvastuk s ki tudja, mikor vesszük kézhez a végét.

„Tárca”, „Az iskolai életből”, „Egyesületi élet”, „Irodalom”, „Vegyesek” és „Szerkesztői üzenetek” képezik a füzet további tartalmát.

S z i n h á z.

Wolf szintársulata ittlétének utolsó opera előadása alkalmából Lortzingnak, ki munkáival különösen a komikus opera terén oly szép nevet szerzett, „Czár és ács” után másik legnépszerűbb operáját hallottuk. „A fegyver-kovács” nem ismeretlen közönségünk előtt; több évvel ezelőtt a helybeli szász férfidalegylet azt ismételtén jó magánénekesekkel, iskolázott karokkal s szép kiállítással adta elő. A közönség tehát annál nagyobb érdekléssel nézte az operának tegnapelőtti előadását, melyről ma is csak jót mondhatunk.

A hálás czimszerepben Raimund valóban kitett magáért; a harmadik felvonásban előforduló s híressé is vált dalt kétszer kellett ismételnie. Rust meglepő üdéséget fejtett ki Györgynek, a lovas humoros csatlósának eljátszásában. A mi Rustnál még különösen rokonszenvesen hat, az tömör, szép és általunk már annyiszor dicsőréttel felemlített magas tenor hangján kívül a szöveg értelmes, tiszta kiejtése. A fegyverkovács leányában Wallner Ludovika tehetségének s énekművészetének kiválóan megfelelő szerepre akadt. Nem emlékezünk, hogy e tehetséges énekesnőt szebben énekelni hallottuk volna, mint tegnapelőtti. Meglátszott alakításán, hogy szerepét a rendesen is nagyobb gondnal s előszeretettel tanul-ta be.

Végül meg kell még emlitenünk azt, a kit az előadás sikerének oroszlanrészre illet, s kit azért tulajdonképen első helyen kellett volna megemlitenünk: a társulatnak körölteintő, szakértelemmel s erélylyel vezető karnagyát, Hrubeczet.

A zenekar és énekkar szintén jól oldotta meg feladatát. Szép számu közönség nézte. M.

Szerdán, ápril. 16-án Ohnet György hatásos s közönségünknek már ismert darabját „A vasgyárost” adták tele házzal, csinos, sima előadásban. A két főszereplő, Friedländer k. a. (Claire) és Berla (Derblay) együttes jeleneteinél, mintha nem is vidéki színpadot láttunk volna magunk előtt. Mindkettő igen szépen oldotta meg feladatát. Friedländer k. a. különösen a párbaj előtti jelenetben remekelt; a megtört büszke lélek alázatát s a szerető nő kétségbeesett aggodalmát művészi hévvel, szerepének teljes átérzésével ábrázolta. Ki is hívták e jelenete után háromszor. Berla Derblayt legszebb alkotásai közé sorolhatjuk; a büszke férfit azzal a nagy sebbel szívében Ohnet sem igen képzelhette másképp, csupán szerepe elején óhajtottunk volna kevésbé fiatalos hevet s többet szerettünk volna látni a munka komoly emberéből. A menyegző utáni nagy jelenettől kezdve azonban, mint mondán, az igazi Derblay volt.

Brassó város legerősebb oszlopa. Idegen országbó bevándorolva, fokról-fokra tette meg az utat azon magas polczig, melyet Brassóban utoljára elfoglalt s mely polczon nem csak a városnak, de az országnkn is hű szolgálatokat tett. Az országgyűléseken, mint Brassó város képviselője, férfias fellépése által ugy a rendek, mint a fejedelmek előtt tekintélyt és tiszteletet vívott ki magának. Rákóczy is érdemeiért jutalmazta meg azzal, hogy nemesi rangra emelte.

S hogy mennyire tekintélyesnek tartatott, bizonyítják azon levelek, melyeket nemesek és fejedelmek intéztek hozzá, tanácsát kikérendők.

S jóllehet, hogy nagy tiszteletnek örvendett, mindazonáltal Hermann sem kerülte ki, hogy irigyei és rosszakarói ne támadjanak második szülővárosában. Már akkor, midőn itt megtelepedett s nősülni szándéka volt, igyekeztek irigyei a gazdag lelkész özvegyével kötendő házasságát megakadályozni, s miután ez nem sikerült, ellenségei oda törekedtek, hogy a tanácsból kitegyék, felhozván okul nevének rokonságát az akkori bíróval. Később azzal lett gyanúsítva, hogy Rákóczy cancellariusával, Mikes Mihályval titkos egyetértésben áll. S midőn 1660. június havában Constantin vajda Brassó mellett betört s Hermann egy ellene intézett támadást megakadályoz-

Maga a jelenet hatalmasan, a szellemi s fizikai erők teljes koncentrálásával volt megjátszva s vég-szava után a közönség oly spontán tapsviharban tört ki, milyet nálunk nem sokszor lehet hallani.

A többi szereplő közül említsük Robe k. a.-t. Nagyon kedves s okos kis buba volt Suzanne szerepében. Förste k. a. (Athenais) játékból hiányzott a reflex-érzelmekek színezése. A bosszuszomjas nőt még csak láttuk játékában, de teljesen kimaradt belőle a Claire-nak okozott gyötrelmek feletti öröm, a sikerült bosszu diadalának kifejezése. Bligny hg. szerepe nem Rotmannak való; a herceg egy tul-finom, blazirt aristokrata, kihez egy csepet sem talál Rotmannak egészségtől duzzadó alakja. B.

N A P I H I R E K .

Lapunk mai számában indul meg Harmath Lujza jóhírű írónőnknek egy érdekes tanulmánya ezen czím alatt: „Carmen Sylva és kiválóbb nőalakjai“, melyre t. olvasóink figyelmét ezennel felhívjuk.

Az Emke igazgató választmánya f. hó 12-én, szombaton tartott rendes havi ülése a szokott érdeklődés mellett folyt le. A gyűlést gr. Bethlen Gábor elnök vezette; a választmányi tagok közül jelen voltak Bartha Miklós, gr. Beldi Ákos, Horváth Gyula alelnökök, Sándor József főtitkár, Merza Lajos főpénztáros, dr. Csernátoni Gyula és Szerényi József (Budapest) jegyzők, Albach Géza, Barcsay Domokos, id. Dániel Gábor (Csik-Szereda), dr. Felméry Lajos, H. Gál Domokos, dr. Haller Károly, Horváth László (Segesvár), Hóry Béla, Incze József, Korbuly József, gr. Kornis Viktor (Szt.-Benedek), Magyar Mihály, kénosi Sándor József (Déva), Szabó Sámuel; Tarnay Béla unit. tanár (Budapestről) a székelv földmives-iskola ügyében miniszteri biztostként küldetett ki. Az ülés Algyógyra gróf Kun Kocsárdhoz bizottságot küldött, hogy az iskola ügyében a gróffal a tárgyalásokat megkezdje. Elhatározták, hogy gróf Bethlen András miniszternek az ügy iránt tanusított jóindulatáért köszönetet mondának. A gyűlés azt is kimondta, hogy az országos irodalom-pártoló egylettel érintkezésbe lép. A gyűléshez érkezett jelentés szerint Szentesen e hó 15-én megalakítja az Emke fiókját, mely ünnepélyre küldöttséget menesztenek. Zombolyáról is érkezett az egylet-hez felszólítás, hogy ott fiókot alakítson. A pénztárnoki kimutatás szerint az egylet vagyona 436.108 forint készpénzben.

Uj személyvonat. A mint értesülünk, junius elsejétől kezdve Budapest és Predeal között az eddigi vonatokon kívül még egy uj személyvonat fog közlekedni.

Rendőri hírek. A rendőrség a legkülönbözőbb bűntettek egész sorozatát hozza tudomásunkra, melyek mind 24 óra lefolyása alatt történtek. Az utolsó hetek alatt különösen a betöréses lopások száma rendkívüli mértékben szaporodott; egyelőre ezt minden comentár nélkül egyszerűen constatáljuk; ha azonban az állapotok rövid idő alatt nem javulnának, úgy alkalmilag

zott, sőt egy töle elfoglalt pénzes szekeret neki vis-sza adott, ismét azzal lett gyanusitva, hogy ezzel egyetértésben áll.

Azonban mindezek daczára a vele egyidejűleg élt krónikások a legnagyobb elismeréssel szólanak róla. Igy Mederus Péter egy nemsokára Hermann halála után irt levelében úgy nyilatkozik róla, mint a ki előrement életéveiben is városa, hazája és fejedelme iránt egy pillanatig sem szünt meg dolgozni és munkálkodni. Hegenetius physikus, ki nemsokára Hermann után szintén elhalt, így ír róla: „Nagy nevű és tekintélyű férfiú, kitűnő észtehetséggel, tapintattal és nyelvismerettel megáldva, ki ezen adományokat a város érdekében tett szolgálatokban érvényesítette s nem riadt vissza vagyonát és életét a városnak áldozatul hozni.“ Schuller Dániel krónikájában így emlékezik meg róla: „Épen a mai napon halt meg a pestisben a nemes és bölcs Hermann Mihály, a város egykori birája és a fejedelem ő nagysága titkos tanácsosa. Pro dolor cecidit Corona Coronensis.“

Emlékét ezen érdemekben gazdag férfinak örzi azon sarkó, mely a helyi ev. nagy templomban van, s melyen Hermann mellképe és körül ezen felírás „Paseitur in vivis, livor post falta quiesuit, tui suus et merito quemque tuetur lonor“ olvasható, fölötte pedig e felírás van: „Der Mensch geht nach seinem Tode nider, alt wie die Sonne, die gestern ginge.“

e kérdésre visszatérünk. Ime az egyes bűntettek és vétségek: Betöréses lopás. F. hó 13-ról 14-ikére való éjjel egy ismeretlen tettes a virágsoron 332. sz. a lévő Adler-féle váltóüzletbe az udvar felől be-tört és egy magyar és román rézpénzt tartalmazó zárt pénzládát ellopott. A tettes a helyi viszonyokat nagyon jól ismerhette s azon körülmény, hogy ugyan-abban a házban egy koresma létezik, melybe egy a virágsorról, mint a mézarszékek felől be lehet menni, a tettest rendkívül vakmerőnek tünteti fel. Az üres pénzládát s egyéb tárgyakat, melyek a tettesre nézve értéktelenek lehettek, másnap reggel a Graft mögött lévő csatornában megtalálták. Verekedés. Ugyanazon éjjel négy bérkocsis Ó-Brassóban egy huszárkaplárt meg-támadott, kit ütlegekkel és késekkel attaquiroztak s végül kardját is elvették. Ez utóbbit azután a Bras-só-Hétfalusi hid alá elrejtették. A rendőrség a négy hőst még 14-én d. e. elfogta. — Zsarolási ki-sérlet. Ugyancsak vasárnapról hétfőre éjjel két fiatalbotfalusi kőmives Boltres Lajos helybeli ügynöktől, kit kocsin Botfaluról Brassóba hoztak volt, 10 frtot akart kipréselni. Hogy követelésüknek nagyobb nyomatéka legyen, a bolonyai vám közelében az üg-nökök földhöz verték, ide-oda tépázták s végül egy kötéllel a kocsihoz akarták kötni. Azonban az e köz-ben kifejtett lármára megjelent egy rendőri őrzárát, mely az erősen bántalmazott ügynökök veszedelmes helyzetéből kiszabadította és a két tettest bekísérte. — Sulyos testi sértés. F. hó 13-án este Ba-log Lajos kocsis a Szentlélek-utczában lakó Csoma István pálinkamérőt, ki neki nem akart hitelbe pálinkát adni, egy az asztalon fekvő késsel hasba döfte, minek következtében Csoma sulyosan megse-besült. A tettest sikerült elfogni. — Találtatott f. hó 13-án reggel a kis és nagy Bolonyát összekötő uton egy bádoggal kivert s lakattal ellátott, fából készült kézi koffer.

Haláleset. A fogarasi áll. polg. és keresk. kö-zépiskola tanártestülete mélyen megszorodva je-lenti kartársának, Martinovits János tanárnak f. hó 12-én 30 éves korában Székely-Udvarhelyen tör-tént elhunytát.

A kolozsvári képkiallításról. A kolozsvári kép-tárlatot napról-napra többen látogatják. Mult vásár-nap 400 körül volt a látogatók száma s a köznapokon is a 200-at rendszeresen meghaladja. Hétfőn d. u. is nagy-számu közönség nézte meg a kiállítást, melynek ér-dekességét fokozta Telepy Károly ur felolvasása, ki nagy szakismerettel és könnyedséggel magyarázta meg egy-egy festmény történetét. A közönség nagy figyelemmel hallgatta Telepy ur magyarázatait s azt lelkes éljenzéssel köszönte meg.

A kecskeméti affaire ügyében még mindig fo-lyik a vizsgálat. A kihallgatott tanuk majdnem kivé-tel nélkül Behr állításainak helyességét igazolták. A közönség nagyérdeklődéssel várja a vizsgálat befe-jezését, illetőleg annak eredményét.

Kö z g a z d a s á g .

A gazda és a gyáros érdeke*).

A termelésnél a gyáros érdekei nem mindig vágnak össze a gazda érdekeivel, mert pld., hogy más körülményt ne említsék, a gozda arra van utalva, hogy lehetőleg kis területen lehető nagy mennyiségű anyagot arasson, tekintet nélkül a répa cukortartal-mára; míg ellenben a gyáros a termelés mennyisé-gével csak utolsó sorban törődik, a répa minőségét azonban szem elől nem tévesztheti. Az adórendszer és a gyártás mai állapota mellett oly répa, mely 11%-nál kisebb cukortartalommal bír, csak kár mellett, vagy pedig oly csekély haszon mellett dolgozható fel, hogy a gyárba fektetett tőkének kamatait sem szolgáltatja vissza. Hogy a gyáros érdekeit a gazda a répa ok-szerű mivélésével nagy mértékben előmozdithatja és az okszerű termelés keresztülvitele által magama-gának is nagy hasznót biztosít: az tagadhatatlan tény; hogy azonban a gyárosok — különösen rossz gyár-tási viszonyok mellett — minden lehető elkövetnek a gazdaközönség érdekeinek csorbitására, nyereszke-désük kielégítésére: az is bizonyos.

A gyár élén lévő igazgató, mint szakember, mindig tisztában lesz azon tényezőkkel, melyek a a répatermelésnél a cukortartalom emelkedése által a gyártásra előnnyel bírnak; befolyása a répater-melésnél e szerint egészen jogos, még pedig annál is inkább, mert csak a gondos mivélés, éles megfigye-lés és tapasztalás által előirt szabályok betartása

*) Szemere Huba »A cukorrépa és takarmányrépa jöve-delmező termelése« czimú munkájából.

mentheti meg a gazdát a beváltásnál különben elő-forduló kellemetlenségektől. Hogy ezt termelőink igen sok esetben figyelembe nem veszik, kár első sorban magukra, másod sorban a gyárra és mindenek-felett az állam pénzügyi viszonyaira.

A gyárosok által hazánkban fizetett, vagy a keletkezendőben lévő gyáraknál fizetni szándékolt árak ellen igen sok kifogásuk van és méltán lehet is a gazdáknak! Vannak oly gyárak, melyek a répa métermázsáját 65 krajczáron veszik, közbe-közbe fizetve az uradalmaknak, mint a melyek jobb mi-nőségű répát termelnek, 70—80 krajczárt. Ezen árak okvetlenül alacsonyok, mert pld. Németország-ban az 1886—87-iki esztendőben (mely a cukorárakra nézve nem volt a legkevésbé sem előnyös), a gyá-rak átlaga 1 frt 20 krt fizetett egy métermázsá ré-páért, de azért nem hiányzott oly eset sem, melynél a répa cukortartalmára alapított beváltási ár elérte az 1 frt 50 krnyi magasságot. A viszonyok a két állam között ugyan nagyon különbözök, az árak azon-ban — a beváltásnál 80 kr. átlagos árt véve — mégis egy harmaddal alacsonyabbak, mint Németországban, hol a gyárak közötti versenyes hihetetlen mértéke-ket ölt. De bármily igazságtalan legyen is a gyáro-sok azon eljárása, mely a répa beváltási árának mennyiségében nyilatkozik: tagadhatlan, hogy ügyes gazda, szakszerű termelési szabályok szem elől té-vesztése nélkül 80 kros árak mellett, ha nem is fog meggazdagodni, valahogy mégis megélhet.

Késéget sem szenved, hogy a gyáros minden tekintetben megfelelő, tehát cukorban gazdag és helyes mivélési módszer mellett termelt répát soha sem fog visszautasítani, valamint hogy a gazda sem fogja bármily körülmény folytán megromlott áruját az egy-séges áron becsempészni akarni; mert öntudatos gazda igen jól tudja, hogy a lelkiismeretlen cukorrépa-termelő legnagyobb ellensége a cukorgyárosoknak. Kicsinyes okok miatt és a termelők tudatlansága foly-tán temérdek pénz vesz el minden esztendőben, mi-nek következtében az, a ki cukorrépa - termeléssel foglalkozik, nemcsak e növény termelési módjával kell, hogy tisztába jöjjön, de szükséges egyszersmind, hogy a mennyire saját érdekeivel nem ellenkezik, a gyár érdekeit se téveszsze szem elől.

Ha aztán a gazda megfelelő minőségű répáját dus trágyázással vagy más módon állítja elő: az a gyárosra nézve tökéletesen közönyös, mert ő csak a minimálisan meghatározott cukortartalmat nézi s ha ezt a répa elérte, akkor a répát cukortartalma sze-rint váltja be.

Különböben hogy a beváltás cukortartalom sze-rint keresztülvihető és a beváltásnak ezen módja elő-nyös a gazdára nézve, azt legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy úgy, mint a tejnél a zsirtartalom szerinti beváltás az intelligens gazdára nézve mindig előnyös úgy a cukorrépánál is az intelligentia terjedése általa elő van mozdítva olyannyira, hogy pl. Németország egyes vi-dékein, a hol a beváltás cukortartalom szerint tör-ténik a gazdák a répa cukortartalmát oly magasra emel-ték, hogy míg olyan vidékeken, a hol a közönséges beváltás van elfogadva, csak 1 frt 10 krt fizetnek 1 métermázsáért, addig a nordgermerslebeni cukor-gyár 1887-ben 1 frt 50 krt fizetett ki átlagban a po-larizáció alapján beváltott cukorrépáért.

Vonatindulások. a) Bu d a p e s t felé: vegyes vonat reg. 4 óra 54 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 15 perczkor; személyvonat este 7 óra 7 perczkor. b) Bu k a r e s t felé: délután 2 óra 34 perczkor. Vonatérkezések a) Bu d a p e s t felől: személyvonat délelőtt 9 óra 45 perczkor; gyorsvonat d. u. 2 óra 14 perczkor; vegyes vonat este 8 óra 32 perczkor; b) Bu k a r e s t felől: gyorsvonat d. u. 2 óra 55 perczkor. Pénteken reggel 7 óra 23 perczkor kü-önvonat érkezik Predealról

Brassói piaci árak.

— Az első erdélyi bank jelentése. —

Brassó, 1890. április hó 17-én.

Román papirpénz à 20 frank	9-38	vétel 9-40	eladás
„ ezüstpénz à 20 „	9-34	„	9-38 „
Napoleon d'or (aranypénz) . .	9-42	„	9-45 „
Török lira	10-62	„	10-65 „
Arany	5-55	„	5-58 „
Orosz papirruble	128—	„	129— „

Társszerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről: Horváth László (Segesvár.)
Kis-Küküllőm. részéről: Gyöngyössy István (D.-Szt.-Márton.)
Felelős szerkesztő: Kis-Tétényi Walther Béla.
Laptulajdonos: Harmath Lajos.
Kiadó: Alexi könyvnyomdája

H I R D E T M É N Y E K.

Figyelemre méltó!

Brassóban a leglátogatottabb helyen fekvő és legjobb forgalomnak örvendő fűszer- és müninbergi-áru üzlethez egy társ kerestetik 3000 forintnyi betéttel; ha azonban az illető kitűnő szak- és üzletember, úgy 2000 frt. tökebefektetéssel is elfogadtatik. Az üzlet esetleg egészen is eladatik.

Értekezhetni ez iránt a lap kiadóhivatalában: Színház-utca 95. sz. a. (Alexi könyvnyomdájában) (118) 3—*

Öltöny-szövetek

valódi gyapjuból, kitűnő
brünni gyártmányok
a legújabb színekben

a tavaszi és nyári idényre

bámulatos olcsón beszerezhető

Frank & Pernitza

posztógyári raktárból

(35)20—24 Brünmben.

Minták bérmentve. A szabómester urak dústartalmu és elegáns kiállítású mintakönyveinket eredeti gyáriárakon kapják.

Nagy raktár egyenruhák szövetéből és kir. államhivatalnokok, torna- és tűzoltó-egyletek, stb. stb. számára.

Pontos és solid teljesítése minden megbízásnak, csak utánvét mellett vagy az összeg előleges beküldése ellenében.
Levelezés minden nyelven.

Csak 2 krajczár

egy levelezőlapért elégséges, egy valódi brünni posztószövetekből összeállított dústartalmu mintagyűjteménynek birtokába juthatni, melyet a legolcsóbbnak elismert posztó gyári raktár

Pirák és Társa

(61) 8—12 Brünmben

kivánatra mindenkinek bérmentve megküld.

Legnagyobb raktár mindenmü posztóárúkból, a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig, bámulatos olcsó árakon. Egy elegáns, teljes tavaszi vagy nyári férfiöltönyre elégséges egy szelvény 3.10 méter vagy 4 bécsi rőf hosszúságban, s egy szelvény ára

4.60 frt. jó juhgyapjuból,
7.40 „ jobb
9.90 „ finomabb „
11.80 „ legfinomabb „

Felöltő-szövetek méterenkint 2.50 frttól feljebb; továbbá előírás szerinti posztónemek és kir. hivatalnok-egyenruhák, veteránok, tornászok, tűzoltók vagy bármely testületek számára. Legjobb minőség, a legolcsóbb gyári árakon.

Szétküldés utánvétellel. 10 frton felüli küldemények bérmentve. — Levelezés minden nyelven.

Jó ó-borok

literes üvegekbe dugaszolva.

1888-beli egy liter 22 kr.

1882-beli egy liter 40 kr.

1885-beli „ „ 30 „

1885-beli muskotály 60 „

Finom villányi vörösbor 60 kr.

(115) 6—6

PAPP FERENCZ-nél, Nagy-utca 504.

Literes üvegekért 8 kr vétetik és visszafizettetik.

Üzletnyitási jelentés, Mödlingi czipőgyár

Brassóban, Nagy-utca 493. sz. a. a Czerna-utca sarkán.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy sikerült a hirneves mödlingi czipőgyárat megnyerni arra, hogy helyben is, mint monarchiánk minden nagyobb városában, raktárt nyisson.

A mödlingi czipőgyár, mint a monarchia legnagyobb gyára, egy erős, tartós, mint csinos munkája, mint pedig solid árai által — mely árak minden czipő talpába benyomatva vannak, minden alkut és versenyt kizárnak — országsszerte a legjobb hírnévnek örvend. — Szükségtelen tehát a további ajánlás és kérem a n. é. közönség becses pártfogását.

Teljes tisztelettel

Springer Ig.,

(120) 3—5

mint a mödlingi czipőgyár helybeli képviselője.

Első erdélyi bank Brassóban.

Hirdetmény.

Az igazgatóság az általános óhajnak engedve, elhatározta, hogy az eddig használatban levő giro-levelek helyett f. év május 1-től kezdve takarékbetét könyveket fog kibocsátani.

Kivonat a határozatokból:

A legkisebb betét 1 frt.

A betétek kamatozása a betétek napját követő köznapon veszi kezdetét s végződik azon köznapon, mely a visszafizetési napot megelőzi.

Minden év június és december hó végén az egyes betétekre vonatkozólag a kamatok kiszámíttatnak, s mint új betétek a tőkéhez csatolva gyümölcsöztetnek, a nélkül, hogy a félnek erre vonatkozólag külön kérésére lenne szüksége.

Tőkevisszafizetések 500 frt értékig egyszerű kívánatra teljesíttetnek; azonban

500 frtól — 2000 frtig három napi

2000 „ — 5000 „ öt napi,

5000 „ — 10,000 „ tizenöt napi és

10,000 frton felüli összegeknél harmincz napi felmondási időnek kell a visszafizetést megelőzni.

A kamatláb további intézkedésig 4 $\frac{1}{2}$ %-ban állapított meg, mely mellett azonban az intézet a 10% tőkekamat-adót maga hordozza.

(126) 1—*

Első erdélyi bank Brassóban.

Máriazell gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyógyszerészre Kremsier (Morvaország).

Óvás! A valódi Máriazell gyomor cseppek sok féleképen utánoztatnak s hamisítatnak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasításán az is fel van tüntetve, hogy az Kremsierben, Gúzek H. könyvnyomdájában nyomtatott.

Máriazell Labdacscok.

A Keményszéklet és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásúknak bizonyult labdacscok is, sokféle képen hamisítatnak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kremsieri gyógyszerész név alá írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazell gyomor cseppek és Máriazell labdacscok nem titkos szerek, a gyógyítható, anyagalknak összetétele, minden használati utasításban fel van sorolva.

A Máriazell gyomorcseppek és Máriazell labdacscok kaphatók

Valódi minőségben kapható: Brassóban Goos J. Kelemen F. a »Fehér teplotához« cz., Hornung Gyula, Jekelius F., Schuster L. K., Obert G. H. és Kugler a Hygieához cz. gyógyszerészárban. Fogarason Pildner, Hermann gyógyszerésznél; Hosszúfalun Jekelius Gusztáv gyógyszerészárban; Fűdvárt Schneider Vilmos gyógytárban; Köhölomban Melasz Ede és Wolff E. gyógyszerészeknél; Seps-Szentgyörgyön Betegh Bálint és Barabás Ferencz gyógyszerészeknél. (16) 15 43

Portlandi cementet

hordókban és zsákokban, ugymint

Roman-cementet

(vizhatlan mész) zsákokban,

ismert kitűnő minőségben ajánlnak

J. L. & A. Hesshaimer
Brassóban.

(113) 3—6

BUDAI RÁRÓCZY

KESERUVIZ-FORRAS

Ezen annyira kedvelt, eddig legjobbnak elismert gyógyhatású hajtószer, orvosi kitűnőségek által mint nélkülözhetlen házi-szer legjobbnak ajánlatik, különösen altesti bajoknál, vértörődés, aranyeres tüdő-, vese- és scrophulosos bántalmaknál, hidegláz, kőszelvény, hörkítetés, dugulás stb. ellen. Raktáron friss töltésben minden fűszer-, ásványvíz-kereskedésben, a legtöbb gyógyszerészár és gyógyszerkeskedésben.

A forgalmi igazgatóság:

Losertestvérek Budapest.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a kiadó-hivatalban.